

Posudek oponenta bakalářské práce

Vojtěch Měkota: Airsoftová komunita v Pardubickém kraji

Oponent: Tomáš Samek, M.A.

Bakalářská práce Vojtěcha Měkoty pojednává o airsoftu a lidech kolem něho tak, jak se s nimi autor seznámil ve městě, kde žije. Původní ambice postihnout komunitu v celém Pardubickém kraji musela být zredukována na samotné Pardubice, takže název práce je mírně zavádějící. Autor však na tuto skutečnost srozumitelně upozorňuje hned v úvodu. Jenže v textu práce se mu pak znovu vrací pardubicko jako celek - vymezení jednotky analýzy tak zůstává rozmlžené.

Autor si stanovil dvě výzkumné otázky, jež zdůrazňují perspektivu aktéra: 1. Jak je vnímána airsoftová komunita z pohledu hráče? 2. Slouží airsoft jako zábava k vyplnění volného času nebo je vnímán jinak?

Odpovídá na ně pomocí metod polostrukturovaného a nestrukturovaného rozhovoru. Hovoří o svém textu také jako o případové studii, ale nejsem si jist, jestli tomuto označení pak opravdu dostojí. Metodologie je zpracovaná jen povrchně a autorovi se to vymstí, neboť právě povrchní uchopení terénu a s ním související etnografie považují, jak ještě ukáži dále, za největší nedostatek práce.

Označení informátorů číslicemi není přehledné, lepší by bylo zvolit fiktivní jména, aby měl čtenář šanci si zapamatovat, o kom je řeč. Navíc v seznamu informátorů je autor označuje číslicemi římskými, v textu zas arabskými, což ještě víc znepřehledňuje orientaci v textu.

Cailloisova kategorizace her (kap. 2.6.3) je první zajímavější pasáž a je dobré, že ji autor dokáže aplikovat na samotný airsoft. Zcela zde však chybí explicitní propojení s kategorizací v úvodu této kapitoly (2.6), kde hovoří o třech typech přístupů ke hře. Navíc tyto přístupy (např. to, že někdo vnímá airsoft jako namáhavou pohybovou aktivitu a někdo jiný jako přesné napodobování reálné bojové jednotky) se nutně vzájemně nevylučují: ač zajímavá, je tato úvodní kategorizace problematická, neboť kategorie vzniklé její pomocí nejsou logicky konzistentní (s. 19). Něco z těchto

nejasností se čtenáři vysvětlí v průběhu čtení. Např. v kapitole 2.6.5 *Mil-sim* čtenář pochopí, že třetí kategorie uváděná autorem v úvodu ke kapitole 2.6. je patrně *mil-sim*; škoda, že na tuto souvislost musí čtenář přijít sám, autor mu ji mohl napovědět sám. Těmto nejasnostem v klasifikaci se věnuji i proto, že autor na ní částečně staví strukturu své práce, tedy její další kapitoly, ovšem jen nedůsledně, částečně. Shrnutí: schopnost logicky konzistentní strukturace textu je autorovou slabší stránkou.

Vlastním jádrem díla je třetí kapitola a v jejím rámci pak její poslední dvě podkapitoly, takže toto jádro je mrňavé - čítá zhruba deset stran textu. To je škoda vzhledem k tomu, že některé informace získané v terénu a zde podané jsou vskutku cenné a vypovídají pozoruhodné věci o sociální dynamice skupin ustavujících se (a fungujících) kolem airsoftu.

Airsoftová socialita je podmíněna několika faktory: prvním je *věk hráčů*, který, jak autor pěkně ukazuje, hraje velkou, ba čím dál výraznější roli; dalším je dominantní *typ hráčské motivace*; zajímavým faktorem je *kreativní napětí mezi virtuální komunitou* (např. facebookovými diskusními skupinami) *a komunitou reálnou* - škoda, že zde autor nesáhl po ničem z bohaté antropologické literatury, která existuje na toto téma. Faktoru *genderu* se autor jen dotkne, aby nám vysvětlil, proč se mu nevěnuje: škoda - vždyť i nedostatek ženských aktérů je genderově relevantní téma a stálo by za to všimnout si, jak tato téměř naprostá absence ovlivňuje chování mužských účastníků. Konečně posledními, ne však zanedbatelnými faktory jsou *materialita* a *socioekonomický status* - tedy např. to, kolik stojí výstroj a výstroj. Na mnoha místech si etnografický materiál přímo říká o použití symetrické antropologie - autor se však nezmiňuje o tom, proč tohoto přístupu nevyužil.

Je škoda, že se víc nedovíme o autorovi samotném a o tom, jak sám svou účastí spoluovlivňuje téma, které zkoumá. Tím spíš, že v úvodu píše, že má s airsoftem delší zkušenost: jako by se tento prvek v podaném portrétu airsoftové komunity vytratil. Její obraz pak spíš působí, jako by ho načrtl novinář, který si prostě popovídal s devíti kluky o tom, co je na airsoftu přitahuje a co při něm dělají. To je etnograficky chudé a čtenář lituje, že předkládaná práce je v tomto směru nedotažená. Nejen jazykově a stylisticky, nýbrž - a to je mnohem podstatnější - reflexivně: reflexivní složka v ní téměř chybí, ačkoli se vzhledem k autorovým zkušenostem

sama nabízí. Tato příležitost tak zůstává nevyužita, ačkoli je zjevné, že povaha autorových zjištění by ji umožnila živě rozvinout.

Proto snad největším zklamáním pro mě zůstává ochuzenost předloženého způsobu zpracování terénu: autor je s to získat pozoruhodné poznatky, a je velká škoda, že je zpracovává jen enumerativně, mělce a málo. Etnografická komponenta mohla a měla být robustnější, barvitější a vícevrstevnatější - ani ne tak proto, že taková by ideálně měla být v každé práci, nýbrž proto, že autor na získaných údajích dokládá, že možnost bohaté etnografie měl, ale nedovedl ji využít, tj. přetavit v bohatší a přesvědčivější textový tvar.

Práci by prospěla pečlivější finální editace. Některé věty jsou tak nedotažené, že jim není rozumět - např.: "V dalších podkapitolách se snažím definovat airsoft na základě vyjádření jednotlivých, které zmiňovali samotní informátorů" (str. 8). Jazyk je občas hrbolatý a obsahuje mluvnické chyby: "skupinu lidí (...), jenž" namísto správného "jež" nebo "která" (str. 13); "životní styl provozující lidmi" namísto "provozovaný lidmi" (tamtéž) atd.

Citační disciplína je obstojná, i když na některých místech čtenář tápe, co ještě je převzato z citovaného zdroje a kde již začíná autorův vlastní vklad. Podíl kompilačních pasáží zejména ve druhé kapitole, ale i v části kapitoly třetí, je vysoký a pohybuje se na samé hraně únosnosti. Není jasné, podle jakého kritéria jsou řazeny internetové zdroje v závěrečném seznamu literatury: zdá se, že podle žádného.

Po zvážení uvedených skutečností práci **doporučuji k obhajobě a navrhuji pro ni známku velmi dobře minus.**

V Praze 7. 8. 2014